

konoplan

induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXXIII.

JANUAR 1985

Delavski sveti DO, TOZD Proizvodnja, TOZD Konfekcija in DSSS so na skupni seji dne 20. 12. 1984 sklenili

— odobri se plačevanje razlik v ceni surovin ter dinarskih doplačil namesto devizne participacije,

— za obračun akontacij osebnih dohodkov za december 1984 se določi vrednost točke v višini 0,275 din,

— predlog plana za leto 1985 se v predloženi obliki posreduje v javno obravnavo,

— samoupravni sporazum o podaljšanju veljavnosti samoupravnega sporazuma o zagotavljanju sredstev za pospeševanje konvertibilnega deviznega priliva v SRS za leto 1985 se sprejme v predloženi obliki,

— po pogodbi št. 102/82 o vezavi stanovanjskih sredstev v znesku 5.000.000,00 din se doba vezave podaljša od 10 na 20 let in čakalna doba od 10 mesecev na dve leti,

— prioriteta lista za dodelitev stanovanjskih posojil se sprejme v predloženi obliki,

— pri LB Banki Domžale se najame posojilo za stanovanjsko izgradnjo v znesku 11.000.000,00 din po 5 % obrestni meri za odobritev posojil za stanovanjsko izgradnjo našim delavcem.

1. Razpiše se natečaj za dodelitev stanovanjskih posojil v skupnem znesku 9.300.000,00 din, in sicer za naslednje namene in po naslednjem prioriteten vrstnem redu:

a) pridobitev novih stanovanj od proizvajalcev stanovanj ali organizacij, pooblaščenih za tako prodajo,

— nakup družbenih stanovanj, zgrajenih iz sredstev solidarnosti, od stanovanjskih skupnosti, kadar ta stanovanja kupujejo mlade družine, ki stanujejo v njih,

— nakup starih stanovanjskih enot od fizičnih oseb pod pogojem, da prodajalec obvezno porabi kupnino, dobljeno iz posojila kupca, le za nakup ali zidavo novih stanovanjskih enot,

b) pridobitev novih stanovanjskih hiš od proizvajalcev stanovanj ali organizacij, pooblaščenih za tako prodajo,

c) graditev stanovanjskih hiš.

2. Najmanjši znesek posojila za namene pod a) in b) prejšnje točke je 1.000.000,00 din, zato se v primeru večjega števila prosilcev dodeljuje posojilo delavcem po vrstnem redu glede na doseženo število točk. Nerazdeljena sredstva po dodelitvi posojil prosilcem za namene pod a) in b) prejšnje točke se razdelijo prosilcem posojil za graditev stanovanjskih hiš, in sicer po sorazmernih zneskih glede na zbrano število točk po določbah Samoupravnega sporazuma o reševanju stanovanjskih potreb delavcev IN DUPLATI.

3. Rok za vložitev prošenj za stanovanjsko posojilo je 15 dni od dneva objave razpisa na oglasnih deskah. Prošnje se vložijo v kadr.-org. sektorju.

4. Prosilci so prošnji dolžni priložiti dokumentacijo, kot to določa citirani samoupravni sporazum za posamezen namen posojila.

— odobri se kritje stroškov za darila ob praznovanju dedka Mraza (občina Domžale in Trebnje) iz sklada skupne porabe v vrednosti 109.000,00 din,

— sprejme se informacija o vsebini samoupravnega sporazuma o skupnih izhodiščih in nekaterih

osnovah za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo tekstilne industrije Slovenije. Ko bo znana metodologija in razčiščene vse nejasnosti v navedenem panožnem sporazumu, bodo strokovne službe v DO pripravile vse potrebno za ponovno obravnavo oziroma sprejem,

— blagajniški maksimum za leto 1985 se določi za TOZD Proizvodnja v višini 1.000,00 din, za TOZD Konfekcija v višini 1.000,00 din in za DSSS v višini 500,00 din,

— odobri se povečanje udeležbe TOZD Maloprodaja v skupnem prihodu za leto 1984 za 2 %,

— odobri se izdelava in montaža hale SAMSON v vrednosti 3.002.400,00 din,

— zaradi dotrajanosti se odobri odpis plašča zračne hale. Plašč se proda kot majvredno blago,

— iz konta — osnovna sredstva izven uporabe — se črtata, ker sta uničeni, črpalki za toplo olje inv. št. 4951 in inv. št. 4952,

— odobri se nabava šest kom. šivalnih strojev Necchi v skupni vrednosti 4.967.124,00 din,

— odobri se odpis obtočne črpalke tip GHR 801 inv. št. 4831,

— odobri se odpis obtočne centrifugalne črpalke z elektromotorjem in podstavkom tip 5 CN 3 inv. št. 4394,

— zaradi slabe kvalitete oziroma neustrezne barve izvoženega blaga inozemskemu kupcu firmi Gottschalk-Kassel, se po zaključku 11343/16802 z dne 21. 5. 1984, v korist kupcu odpiše 418,00 DM,

— potrdi se izbor najustreznejše računalniške opreme, in sicer IBM S/38 model 6, dobavitelja Intertrade Ljubljana. Pooblasti se strokovne službe, da realizirajo nabavo te opreme,

— delavci TOZD Konfekcija so dolžni delati v podaljšanem delovnem času zaradi pravočasne izgotovitve proizvodov za izvoz na konvertibilno in klirinško področje v prvem polletju 1985, s pričetkom takoj, v okviru zakonsko dovoljenega števila ur,

— odobri se združevanje sredstev TOZD Proizvodnja v znesku 7.000.000,00 din za kritje dodatnih stroškov in opreme pri razširitvi trgovine in vratarnice. Sredstva se združijo po 8 % obrestni meri do zaključka investicije,

— predlog o razpisu javne obravnave Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za praznovanje dedka Mraza v občini Domžale se ne sprejme,

— prošnji za dodelitev garaže tov. Mariji Poljanec, stan. Pelechova 35, Preserje, se ugodi.

Izletniki lahko združijo prijetno s koristnim, okrepčilo v »menzi« in nakup

Delimo lahko le ustvarjeno

Kako razporediti ustvarjene rezultate, če zanemarimo dejstvo, da preradi razporejamo tudi tisto, česar nismo ustvarili, je vprašanje s katerim se srečujemo kot samoupravljalci, pa tudi v vsakdanjem življenju. Velika heterogenost, zelo raznoliko obnašanje in težnja po poenotenju so bile vzrok neprestanemu urejanju in poseganju v to področje z zakoni, predpisi, sindikalnimi listami, družbenimi dogovori, samoupravnimi sporazumi, resolucijami itd., vsaj na področju razporejanja in delitve dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo pri uporabnikih družbenih sredstev. V letu 1984 razporejamo dohodek in čisti dohodek v skladu z letno resolucijo in družbenim dogovorom, v prihodnjem letu pa naj bi za pristopnike to vlogo prevzeli samoupravni sporazumi dejavnosti, za ostale pa bi veljala resolucija za leto 1985.

Samoupravni sporazumi dejavnosti naj bi v večji meri, kot so lahko to doslej družbeni dogovori, upoštevali specifičnosti posamezne panoge, v našem primeru značilnosti in posebnosti tekstilne in usnjarsko predelovalne industrije Slovenije. Tako v republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije, še zlasti pa v republiških odborih sindikatov dejavnosti, potekajo v letošnjem letu intenzivna prizadevanja, da se oblikujejo in sprejmejo samoupravni sporazumi dejavnosti, kot skupne osnove in izhodišča za razporejanje dohodka in sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo. **Posebna komisija pri republiškem odboru Sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko predelovalne industrije Slovenije je letos v juniju pripravila predlog Samoupravnega sporazuma o skupnih izhodiščih in nekaterih osnovah za razporejanje dohodka, čistega dohodka ter za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo** (v nadaljevanju Samoupravni sporazum). V času javne razprave, ki je potekala v avgustu, smo na posvetu 23. 8. v naši delovni organizaciji in na usklajevalnem sestanku 3. 9., ki ga je organiziral Občinski svet ZSS Domžale in so se ga udeležili predstavniki tekstilnih DO iz domžalske in kamniške občine, posredovali predlagateljem sporazuma celo vrsto pripomb, katere pa v predlogu sporazuma za sprejem, ki nam je bil posredovan 21. 11. niso bile upoštevane. Razlogi za neupoštevanje pripomb so nam bili posredovani s strani republiškega odbora na posvetu in z dopisom dne 11. 12. 1984 z naslednjo obrazložitvijo:

— predloženi samoupravni sporazum je le politika delitve za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo,

— samoupravni sporazumi so opredeljeni kot primerjalni, usklajevalni in nimajo značaja strogo obligatorskega akta,

— heterogenost tekstilne industrije povzroča veliko različnih gledanj in pristopov do samoupravnega sporazuma, zato je treba pri sprejemanju tega akta to upoštevati,

— samoupravni sporazum ni statičen akt, ampak je naloga tako komisije kot strokovnih komisij, da ta akt glede na družbenoekonomske potrebe stalno usklajuje in dopolnjuje.

Kljub temu, da naše pripombe niso bile upoštevane in da je v samoupravnem sporazumu, poleg metodologije izračunavanja, tako mase sredstev za osebne dohodke kot sredstev sklada skupne porabe, še cela vrsta drugih nejasnosti, je predlagatelj vztrajal pri roku za sprejem, ki je bil dogovorjen za 20. 12. V zvezi s tem je bil na skupnem zasedanju delavskih svetov 20. decembra sprejet sklep, da se sprejme informacija o vsebini Samoupravnega sporazuma, ko pa bo znana metodologija in razčiščene vse nejasnosti, bodo strokovne službe v DO pripravile vse potrebno za obravnavo in morebitni sprejem. Samoupravni sporazum namreč ureja oziroma skuša poenotiti občutljiva področja kot je oblikovanje mase sredstev za OD in skupno porabo, oblikovanje razvidov del in nalog, meril za delitev sredstev za OD iz živega in minulega dela, izplačevanje nadomestil in drugih prejemkov, vseh oblik skupne porabe itd., da ne dopušča dvoumnosti oziroma nejasnosti pri razumevanju posameznih določil.

Brez dvoma se vsi zavedamo pomembnosti in cenimo prizadevanja, da se skuša to področje po dejavnostih enostavno urediti. Človek pa vseeno nehotе ugotavlja, da bolj razmišljamo o tem, kako čimbolj kvalitetno urediti področje delitve, nagrajevanja in ostale porabe kot pa o tem, kako bomo v ta namen sredstva sploh ustvarili oziroma zagotovili. Nihče namreč ob obravnavanju panožnega sporazuma, vsaj glasno ni pomislil na to.

Franci Velepec

Na posvetu v zvezi s samoupravnim sporazumom dejavnosti 23. avgusta 1984 v naši DO, je bilo izrečenih veliko pripomb, predlogov in dopolnitev

Posveta so se udeležili, ga vodili in odgovarjali na vprašanja, predstavniki republiškega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije Slovenije

Spominov je veliko, povedati je težko

26. decembra je bila v prostorih Restavracije Induplati kratka slovesnost ob odhodu delavcev v pokoj. Od delovne organizacije in sodelavcev so se poslovili:

ANA SKOK — sukalnica, **VIKTOR JENIČ** — pripravljavnica, **MARIJA RAC** — predilnica, **TONČKA NARAT** — predilnica, **STANE HOČEVAR** — tkalnica, **JOŽE KRIŽNAR** — oplemenitilnica, **FRANC NOVAK**, **MARIJA VESEL**, **VIDA HABAT** in **MARIJA SITAR** — vsi iz težke konfekcije ter **FRANC DOLINAR** — kovinske konstrukcije.

Še 20 ali 30 let službe je hitro minilo, pravijo, kako potem ne bi tistih nekaj uric, ki so jih upoko-

jenci preživeli v družbi s predstavniki **DO**: tov. Maksom Lavrincem — šefom kadrovsko-organizacijskega sektorja, Ivico Česnik, predsednice delavskega sveta **DO** in Majde Marolt, predsednice izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata.

Doživetij je veliko, navdušeni, pretreseni ali razočarani smo takrat, ko jih doživljamo, z leti pa nekako izgubijo tisti svoj pomen. Zato je ob odhodu v pokoj težko povedati kaj izjemnega, res zanimivega. Tako so tudi naši sogovorniki nekako na splošno, v nekaj stavkih opisali vtise oziroma občutja, ki jih spremljajo leta in leta na enem oziroma na različnih delovnih mestih.

Stane Hočevar, Ana Skok, Marija Vesel, Marija Sitar, Vida Habat (sedijo): Franc Novak, Franc Dolinar, Jože Križnar

MARIJA VESEL

Leta 1951 sem začela z delom v mokri predilnici, kjer sem bila 15 let, nato pa vse do upokojitve v konfekciji — v Radomljah. V pokoj odhajam predčasno, zaradi bolezni. Ko je človek zdrav in da vse od sebe, ni težav, ko pa ti moči zaradi bolezni pojenjujejo, občutiš nezadovoljne poglede, obstajaš le še kot številka. Edina, ki je imela razumevanje glede moje bolezni in počutja je bila **Marija dr. Šiška**. Za vse se ji prav lepo zahvaljujem.

Če se povrnem na prva leta službe, povem lahko le to: kdorkoli je delal v mokri predilnici, ve, kako težki časi so bili to. Takrat sem se vozila v službo s kolesom, iz Moravč. Vsak dan sem prevozila več kot 30 km. Seveda v vseh teh letih dela prideš kdaj tudi s kakšnim »navzkriž«. Brez tega ne gre.

Rada imam ljudi, ki so iskreni, ki »v obraz« povedo, kar mislijo. Sicer pa je vse, kar si želim v prihodnosti le, »vsaj za silo zdravja«.

ANA SKOK

Vseskozi sem delala v predilnici. Eno leto sem sicer bila v tkalnici, toda, to je bilo takrat, ko so obnavljali in v predilnici menjavali stroje. V pokoj grem kar rada, zaradi slabšega zdravstvenega počutja. Dolgčas mi bo po sodelavkah. Dela pa mi ne bi manjkalo saj imam kar tri vnuke. Sodelavke in majstri so bili dobri do mene. Nikoli ne bom pozabila uvidevnosti in pozornosti, ko sem po težki operaciji prišla nazaj na delo in so mi mlade sodelavke pomagale pri delu. V vseh 30-letih sem enkrat zamudila. Delala sem ponoči, podnevi ni bilo časa za spanje.

Poleg gospodinjskih opravil sem morala oditi popoldan še v Ljubljano, v šolo, na govorilne ure za otroke. Ko sem se vrnila domov, sem od utrujenosti zaspala in se zbudila ob pol polnoči. Tako sem se ustrašila. Samo še do kolesa sem stekla, pustila prižgane vse luči v stanovanju in odhitela v službo. Tisto noč mi je predelavka pomagala, tako, da sem kljub temu dosegla normo.

Prav lepo pozdravljam vse iz predilnice, z željo za mnogo sreče in zdravja v novem letu 1985.

STANE HOČEVAR

Po dveh letih bolniškega staleža odhaja v pokoj invalidsko. Stane ima okrog 30 let delovne dobe in je bil mojster v ATR tkalnici. Pravi, da je najlepše obdobje v življenju takrat, ko je človek zdrav in ustvarjalen. Staneta je za vse to prikrajšala bolezen. Veliko razmišlja, meni, da je tudi tišina lepa in da so lepe stvari in sreča dane človeku, ki je skromen. Tega pa mladim manjka — skromnosti in razmišljanja. Vsem sodelavcem želi še veliko zdravja in delovnega uspeha in jih vse lepo pozdravlja.

MARIJA SITAR IN VIDA HABAT

Pravita, da jima je dolgčas po sodelavkah, saj so se dobro razumeli in jim pošiljata lepe pozdrave. Čeprav sta sicer zgovorne in prijetne sodelavke, pravita, da bo za »naš časopis« le pozdrav vsem kar dovolj.

JOŽE KRIŽNAR

V pokoj odhajam invalidsko. Rad bi še delal, ker sem še mlad. Toda, bolezen je bolezen in zato se zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali — tov. Kotniku, Blejcu, mojstrom, dr. Šiški in tov. Škrinjari. Pozdravljam sodelavce iz obeh izmen in jim želim uspeha in zdravja v novem letu.

FRANC DOLINAR

Pogrešal bom tovarno. Rad bi še delal, če bi mi zdravje dopuščalo. Z delom sem bil zadovoljen, žagal sem cevi za ogrodja šotorov. V pokoj odhajam invalidsko. Komur »uide« bolezen, ne ve, kaj ima. Najdražje je namreč zdravje. Želim ga vsem sodelavcem in jih lepo pozdravljam.

FRANC NOVAK

Odhoda v pokoj nisem težko pričakoval. Dokler mora človek delati, naj dela. Potem naj se umakne in prepusti delo mlajšim. Bil sem zadovoljen, delal sem pri koridorjih — montaža. Še prav posebno sem presenečen nad darilom sodelavcev. Najlepše se jim še enkrat zahvaljujem in jih pozdravljam.

-urednica-

Statistična obdelava nesreč pri delu v letu 1984

Gospodarska situacija, oziroma stabilizacijska prizadevanja v vsaki delovni organizaciji »sili« tudi našo organizacijo, da si prizadeva najti možnosti povečanja dohodka, seveda ob situaciji, ko je večanje prodajnih cen zaradi svetovne in domače konkurence neprimerno, predvsem v zmanjšanju stroškov poslovanja. Statistična obdelava podatkov nesreč pri delu, katere se lotimo vsako leto, je pomembna predvsem v tem, da nam pove, kako velik vpliv imajo poškodbe pri delu na poslovanje organizacije, oziroma kje so še možnosti za zmanjševanje stroškov poslovanja, seveda ob vlaganju sredstev v preprečevanju poškodb pri delu, oziroma varstvu pri delu.

Za dokazovanje in ugotavljanje učinkov vlaganja v varstvo pri delu predvidevamo pri nas koristiti vse možne vire informacij, vključno z računalniškimi obdelavami in analizami.

Pri analizi nesreč pri delu smo ugotovili: poškodovanih je bilo 39 delavcev, od teh trije težje. Celotno število je bilo za 3 % manjše od leta 1983.

Ostali kazalniki pa so bili: pogostost poškodb pri delu je bila — 4 zaposleni na 100 zaposlenih, resnost pa 10 dni.

Nesreče pri delu in trajanje odsotnosti z dela po TOZD:

TABELA 1

Nesreče	TOZD Proiz.	TOZD Konf.	DSSS	TOZD Rest.	TOZD Malop.	Skupaj
Nesreče v zvezi z delom	22	8	—	1	—	31
Nesreče na poti	8	—	—	—	—	8
SKUPAJ	30	8	—	1	—	39

TABELA 2

Izgubljeni delovni dnevi	TOZD Proiz.	TOZD Konf.	DSSS	TOZD Rest.	TOZD Malop.	Skupaj
Zaradi nesreč pri delu	181	91	—	20	—	292
Zaradi nesreč na poti	99	—	—	—	—	99
SKUPAJ	280	91	—	20	—	391

Za boljše razumevanje tabelaričnih podatkov se lahko lotimo analize poškodb, tako da vsako poškodbo pri delu detajlno obdelamo ter izračunamo stroške oziroma izpad dohodka po 11 postavkah, ki pomenijo direktne stroške delovne organizacije in dve postavki, ki pomenita indirektne stroške.

1. Prekinitev dela poškodovanca (izpad dohodka)
2. Prekinitev dela drugih ob poškodbi (izpad dohodka)
3. Nadomestilo za čas odsotnosti z dela zaradi poškodbe pri delu
4. Plačilo odškodnin za poškodbe pri delu
5. Stroški povračil in podpor ob poškodbah pri delu
6. Zmanjšanje proizvodnje zaradi psiholoških učinkov poškodb pri delu
7. Stroški povečanja varnosti na napravah, ki so bile vzrok za poškodbo
8. Materialna škoda ob poškodbah pri delu
9. Stroški interne raziskave ob poškodbah pri delu
10. Stroški uvajanja novih delavcev ob prekinitvi dela poškodovanih delavcev

11. Manjša storilnost novih delavcev, ki so zamejnili poškodovane delavce

12. Stroški prve pomoči in zdravljenje ob poškodbah pri delu

13. Stroški raziskav zunanjih organov

Iz teh postavk bi bila zanimiva ugotovitev, koliko stane DO ena lažja oziroma ena težja poškodba.

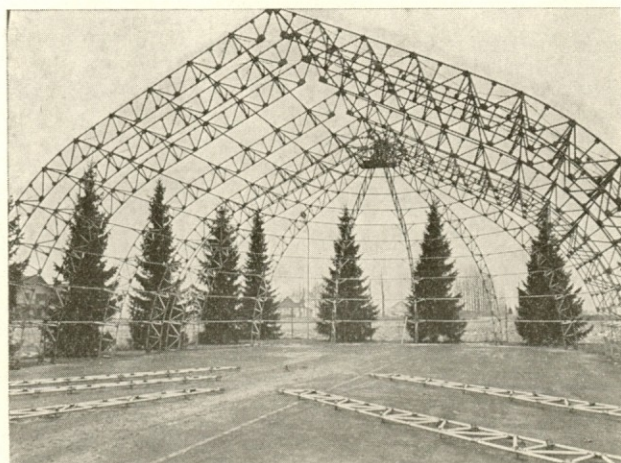
Pri raziskavi vzrokov za nastale poškodbe še vedno ugotavljamo nepazljivost, nestrokovnost pri neposrednem delu ter neuporaba osebnih varovalnih sredstev.

Ismeta Nikolić

Šotor Samson — naslednik zračne hale

Zračna hala, ki je vrsto let služila za skladiščne prostore, se je umaknila novemu šotoru Samson. V zadnjem obdobju je zaradi visokih cen energije postalo vzdrževanje zračne hale drago in negospodarno, zob časa pa je tudi že načel tkanino.

Novi šotor SAMSON po dimenzijah ustreza velikosti zračne hale, ker pa ima šotor kovinsko ogrodje, na katero je pritrjeno platno, odpadejo vsi stroški, ki so bili posledica neprestanega vpihovanja zraka v zračno halo, in dogrevanja vpihovanega zraka v zimskem času, zaradi potrebe po sprotnem topljenju

Ogrodje šotora »Samson«

sneга v primeru sneženja. Ogrevanje šotora bo sedaj prišlo v poštev samo takrat, če se bo šotor uporabljal kot delovni prostor v zimskem času in bi v njem sestavljali in kreirali nove prototipe šotorov. Nosilna konstrukcija šotora je tako dimenzionirana, da zdrži snežno in veterno obremenitev kot ju določajo veljavni predpisi. Večje količine snega pa bodo zaradi poševnega naklona strehe zdrsele navzdol in pričakujemo, da mehanično čiščenje s strehe šotora ne bo potrebno.

Šotor SAMSON, ki bo stal na mestu bivše zračne hale, bo poleg vsega tudi dobra reklama za bodoče kupce, ki si ga bodo lahko поблиže ogledali in pri tem ugotovili njegove prednosti v primerjavi s klasično gradnjo.

Ivan Pirc

Remont strojev v tkalnici

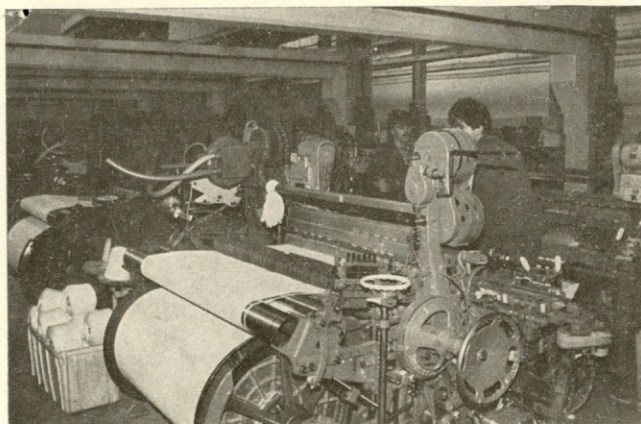
V letu 1984 je bilo v remontu 34 tkalskih strojev, 20 poleti, 14 pa v mesecu decembru. O remontu in strojih sem se pogovarjala z vodjem remontne skupine v tkalnici, tov. **RAJKOM BIRKOM**, ki je povedal:

Stroje dajemo v popravilo (obnovo — remont) v TTM Zagreb. Od stroja ostane samo ogrodje, vse ostalo je novo, vključno z vsemi izboljšavami (ležaj udarnega mehanizma, ki najbolj trpi, novejši tip osnovnih regulatorjev itd.), tako da nazaj dobimo praktično nov stroj. V času, ko so stroji v Zagrebu, se obnovijo tudi tlaki v tkalnici. Poleti smo montirali nazaj 20 strojev in smo delali 8 dni v času kolektivnega dopusta. Sedaj montiramo drugo skupino strojev in s to montažo bomo gotovi v prvih dneh januarja. Stroje montiramo pod nadzorstvom monterja iz TTM, zaradi garancije. Mojstri nastavijo stroj po normativih TTM, potem stroj obratuje »prazen« ca. 2 uri, nakar še enkrat pregledajo nastavitve in stroj založijo. Pri vsem tem pa morajo sodelovati električarji, remontna skupina in mojstri za Unifil.

Ob montaži montiramo na vrhu strojev (na proti-vlečju) kompresor za odsesavanje votkovnih niti pri menjavi. Sami smo ugotovili, da je kvaliteta blaga boljša, če montiramo kompresorje na vrh stroja, namesto spodaj kot je bilo to prej. Sedaj imamo tako

montirane kompresorje na 40 strojih. Tudi za leto 1985 je v planu, da bomo poslali v remont še nekaj strojev, tako da bodo pogoji dela v tkalnici še boljši.

Duša

Eden izmed obnovljenih strojev

PRAKTIČNI NASVETI:

Rez in shranjevanje cepičev za cepljenje sadnega drevja

Uspeh cepljenja je v veliki meri odvisen od cepičev; le-ti so praviloma enoletni poganjki, ki naj bi v glavnem imeli lesne in listne brste (vegetativne brste). Pri cepljenju združimo cepič s podlago in tako prenesemo vse lastnosti drevesa, s katerega smo odrezali cepič. Če smo cepič narezali na zlateg delišesu, bo drevesce po cepljenju imelo enake lastnosti kot zlati delišes, s katerega smo narezali cepiče. Zaradi te lastnosti moramo skrbno izbirati drevesa, s katerih bomo rezali cepiče. Po večletnem opazovanju več dreves iste sorte izberemo najboljša drevesa, ki jih imenujemo matična drevesa. Taka drevesa morajo redno roditi, obroditi morajo najbolj kakovostne plodove, ki so značilni za tisto sorto, biti morajo popolnoma zdrava in primerno bujna. Cepiče vedno režemo na zunanjih delih krošnje, kjer je les enoletnih poganjkov lepo dozorel in so dobro razviti brsti. Za cepiče niso primerni zasenčeni poganjki v notranjosti krošnje in bohotivke, ker vsebuje premalo rezervne hrane. Prijem in rast takih cepičev sta slabša. Cepiče, ki jih potrebujejo za spomladansko cepljenje, režemo v času mirovanja. Za spomladansko cepljenje narežemo cepiče koščičarjev januarja, pečkarjev pa v začetku februarja. Za okulacijo (konec julija, avgusta, začetek septembra) režemo cepiče tik pred cepljenjem.

Pozimi narezane cepiče moramo do spomladi skrbno shraniti, da ostanejo sveži in zdravi; izsušeni

ali že brsteči cepiči se namreč zelo težko primejo. Cepiče, ki naj bodo debeli vsaj kot svinčnik, zvežemo v snope po 10 do 30 poganjkov. Dobro jih zavežemo in označimo z etiketo, ki je vodoodporna. Tako pripravljene cepiče shranjujemo v zaprtih prostorih ali na prostem. Cepiče hranimo pri nizkih temperaturah (0 do 5°C), srednji zračni vlažnosti in v temnem prostoru.

Na prostem shranjujemo cepiče ob severni strani hiše. Za to skopljemo jarek, v katerega najprej položimo mrežo, ki cepiče varuje pred glodavci. V mrežo položimo cepiče in jih zasujemo s 15 do 20 cm debelo plastjo ne preveč vlažnega drobnega peska ali mivke. Šota ni preveč priporočljiva, ker v njej shranjeni cepiči radi plesnijo. Vse spodnje prerezane dele cepičev že prej zamažemo s cepilno smolo ali s parafinom.

V zaprtih prostorih skrbimo, da je prostor zatemnjen, primerno vlažen in hladen, da ni preveč za tohel (cepiči bi pričeli plesniti) in da v njem ni skladiščeno dozorevajoče sadje. To bi namreč sintetiziralo precej etilena, ki škodljivo deluje na cepiče. Le-te na prerezanem mostu parafiniramo ali premažemo s cepilno smolo, postavimo v posodo in jih 10 cm visoko zasujemo z vlažno mivko. Pazimo, da miši ne pridejo do cepičev. Po potrebi mivko zalivamo, vendar ne smemo pretiravati. V prevlažni mivki cepiči plesnijo, v presuhi pa se izsušijo.

Cepiče lahko skladiščimo tudi v hladilniku, kjer je temperatura med 0 in 2°C; cepiče zavijemo v nekoliko vlažno krpo ali papir. Sočasno v hladilniku ne smemo hraniti dozorevajočega sadja.

Vsi načini shranjevanja naj bi pripomogli, da bi spomladi, v času cepljenja, cepili v enakem ali skoraj enakem stanju mirovanja, kot so bili ob času rezanja. Prerez cepičev mora biti svetle barve, kam-bij in lub morata biti zelenkasta, brez kakršnihkoli porjavenj. Taki cepiči so zagotovilo za uspešno cepljenje.

Moj mali svet:
priredil Marjan Pipan

DANAŠNJA ŠTEVILKA KONOPLANA JE PRECEJ TANJŠA OD OBIČAJNE. VZROK TEMU JE »NASTOP ZIMSKEGA SPANJA«, ZARADI DOLGOČASJA, SEVEDA. NIKJER NAMREČ, (MIŠLJENO V DO) NI NIČ NOVEGA, NIKJER SE NIČ NE DOGAJA. IN KER SE NIČ NE DOGAJA, NI KAJ PISATI, NE BRATI. PRAVZAPRAV JE ŠE NAJBOLJ AKTIVNA DISCIPLINSKA KOMISIJA. ZA VSE DRUGO PA »ZDAJ ŠE NI PRAVI ČAS, DA O TEM SPREGOVORIMO!« BO V NASLEDNJI ŠTEVILKI, PRAVIJO. RES? PA POČAKAJMO NA IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE?

Odbor za spremljanje inovacijske dejavnosti...

Sestanek inovacijskega odbora člani odbora skličevo takrat, ko dobimo pismeno prijavo o inovaciji oziroma tehnični izboljšavi, ali pismeno poročilo strokovne komisije z oceno in izračunom prijavljene inovacije ali tehnične izboljšave. V letu 1984 smo se sestali štirikrat. To res ni veliko, vendar smo veseli tudi teh, čeprav skromnih rezultatov. Delujemo že od leta 1981 dalje, vendar so to, kljub letom, še vedno začetki in kot taki — težki. Vendar upamo, da se bodo ljudje v naši delovni sredini opogumili in bolj množično začeli razmišljati, iskati in pripravljati tehnične izboljšave ali inovacije. Možnosti za to je veliko. Nekaj novega namreč ne pomeni, da mora biti to izum, za katerega je poleg drugih lastnosti zahtevana tudi lastnost, da je to novo v svetovnem merilu. Tehnično področje inovacije je različno. Lahko gre za inovacijo, s katero izboljšamo izrabo zmogljivosti surovin in energije, že obstoječih naprav in kapacitet, nadalje zboljševanje delovnih in ekoloških pogojev, zamenjava uvoznih surovin z domačimi surovinami in še druge pomembnejše izboljšave v proizvodnem in tehnološkem postopku. Pri tem se pokažejo določeni ekonomski učinki, katere ugotavljamo s prihranki, doseženimi po uvedbi inovacije ali tehnične izboljšave v proizvodnji in tehnološkem postopku.

V preteklem letu je bilo z navedenega področja v naši DO pet prijav, od tega sta bili dve prijavi utemeljeni, ocenjeni in avtorja ustrezno nagrajena. Dve prijavi smo zavrnili, ena pa je še v postopku ugotavljanja. V letu 1983 nismo prejeli nobene prijave inovacije oziroma tehnične izboljšave, v letu 1982 le eno, in prav zato smo z rezultati v letošnjem letu lahko zadovoljni in si želimo, da bi v takem odstotku število prijav naraščalo tudi v prihodnje.

Prav zato pogledjmo okrog sebe, še posebno tam, kjer opazamo ponavljajoče se težave, ki povzročajo materialno škodo (kot so bili npr.

zlomi cevki na Unifilih) in razmislimo, na kakšen način bi bilo to mogoče odstraniti, narediti boljše, ceneje, z manj napora za opravljanje dela samega.

Propagiranje inovatorstva in s tem domačega znanja je nedvomno velikega pomena za našo skupnost. Mnogo sredstev se da na ta način prihraniti in ustvariti. Tega se zaveda tudi splošno združenje tekstilne industrije Slovenije, ki na podlagi sklepa o ustanovitvi priznanja »Inovator tekstilne industrije Slovenije« ter na podlagi 12. in 19. člena statuta sprejela na

Skupščini splošnega združenja tekstilne industrije Slovenije PRAVILNIK o podeljevanju priznanj »Inovator tekstilne industrije Slovenije«.

Za priznanje lahko kandidira avtor inovacije, ki je bila razvita in uvedena v proizvodnji oziroma tehnološkem postopku v zadnjih dveh letih. Za podelitev priznanja lahko kandidate prijavijo tudi vse organizacije združenega dela, in članice Splošnega združenja, na podlagi javnega razpisa o podelitvi priznanja.

Gordana Gardašević

Požari in požarna škoda v slovenski industriji 84

Ob izteku leta je navada, da sežemo sodelavcu v roko in mu želimo mnogo sreče, zdravja in zadovoljstva v letu, ki šele prihaja. To je lep in zelo star slovenski običaj, na katerega tudi mi nebi smeli pozabiti. Toda človek kaj rad pozablja na stvari, katere ga teže in spravljajo v slabo voljo. To je prav, vendar so v življenju tudi take stvari, ki niso prijetne, pa nanje vseeno ne smemo pozabiti. Vzemimo za primer leto 1984, ki je bilo za »Zavarovalne skupnosti in slovensko industrijo« pravo črno leto ali leto katastrofalne škode, ki so jo povzročili požari. Zaradi lažjega razumevanja tega članka, vam želim predložiti nekaj večjih požarov in »požarnih škod«, ki so se pripetile v letu 1984 v slovenski industriji:

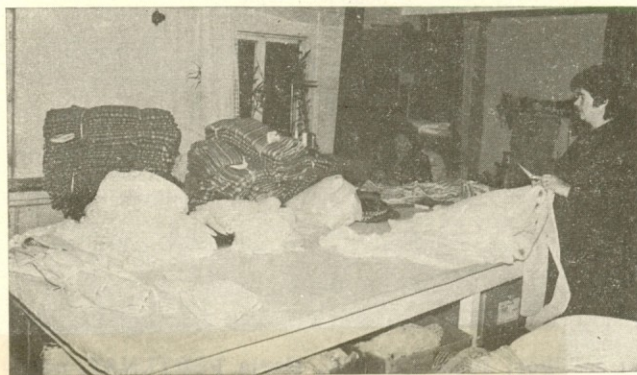
- požar v tovarni MEBLO, Tozd VATA — Miren za cca 1 milijonov,
- požar v tovarni SLADKOGORSKA za cca 40 milijonov,
- požar v ladjedelnici IZOLA za cca 10 milijonov,
- požar v tovarni TIRNIH VOZIL Maribor za cca 500 do 700 milijonov,

— požar na rudniških napravah v Hrastniku za cca 300 milijonov.

Škoda, ki je bila povzročena ob požarih v slovenski industriji, znaša po grobi oceni cca 1 milijardo 52 milijonov 850.565 novih dinarjev. Statistično gledano, je porast izražen v procentih osupljiv, 352,9 odstotkov.

Podatki o povzročeni škodi so šokantni in upravičeno se lahko vprašamo, kaj botruje takemu porastu. Odgovor je na dlani, človek. Ljudje pri opravljanju svojih del in nalog v velikih primerih niso dovolj zbrani in kaj rado se pripeti, da na delovnem mestu zagori (varjenje, cigaretni ogorki, kuhalniki, nepravilno skladiščenje kemikalij itd.). Na drugem mestu so tehnične pomanjkljivosti in dotrajanost strojev in naprav, na katerih določeno delo opravljamo. V želji, da v letu, ki je pred nami, nebi prišlo do podobnih primerov v naši delovni organizaciji, vas vse skupaj pozivam k sodelovanju pri odpravljanju napak, ki bi se med letom pojavile.

Jože Lavš

Premalo delavnega prostora v vedno prenatrpani šivalnici zaves

Osvojeni pokali na delavskih športnih igrah v letu 1984

DU - OBC • MAT • KNJ • DOMZALE